

Filozofski smisao historije etike

Historičari morala po Makintajeru, su spremni da dopuste moralne prakse i sadržaj moralnih sudova mogu varirati od jednog do drugog društva i od jedne do druge osobe, i naposljetku sugerišu da su približno isti pojmovi ispravnog i dobrog univerzalni, iako ono što se smatra ispravnim ili dobrim nije uvijek isto. Moralni pojmovi se mjenjaju sa mjenjanjem društvenog života. Makintajer navodi primjer engleskog i staro grčkog jezika. On uzima riječ pravednost, ono što staro grčki jezik postiže pomoću jedne riječi, engleski potrebuje parafrazu. To što se u grčkom javljaju jedni pojmovi, a u engleskom drugi, označava po Makintajeru razliku između dva oblika društvenog života. Razumjeti neki pojam po Makintajeru, znači shvatiti značenje riječi koje ga izražavaju, znači naučiti koja pravila rukovode upotrebom takvih riječi, te tako shvatiti ulogu tog pojma u jeziku i društvenom životu. Ovo samo po sebi sugerise da će različiti oblici društvenog života dati pojmovima različite uloge. No, Makintajer naglašava da barem za neke pojmove ovo pravilo trebalo da važi, a to su upravo moralni pojmovi. Postoje 2 vrste pojmova koji ostaju nepromijenjeni, prvi pripadaju kontinuiranim disciplinama kao što su geometrija, a drugi su krajnje opšti pojmovi (kao i, ili, i ako), neophodni bilo kom jeziku, bilo koje složenosti.

Modifikovanjem postojećih, uvođenjem novih pojmova ili razarenjem starih, znači mjenjati ponašanje. Makintajerov stav prema filozofskim teorijama je da one ukoliko su moralne, nisu neutralne u pogledu stvarnog ponašanja.

Predfilozofska historija „dobra“ i prelaz ka filozofiji

Po Makintajeru, u izvjesnom periodu kada su postavljana moralna pitanja, postalo je jasno da značenje pojedinih ključnih riječi uključenih u formulisanje tih pitanja, nije više jasno i nedvosmisleno. Riječ je o društvenim promjenama odraženim u grčkoj literaturi na prelazu od homerovskih pisaca, preko Teognidovog korpusa, sve do sofista. Makintajer govori o problemu shvatanja moralnih predikata prije filozofske misli u staroj grčkoj i razlike tokom preioda filozofske misli. Društvo odraženo u homerovskim spjevovima je ono u kome se najznačajniji sudovi koji se o čovjeku mogu donijeti tiču načina na koji obavlja dodijeljenu društvenu funkciju. Riječ agathos, preteča našeg dobra, izvorno je bila predikat vezan za ulogu homerovskog plemića. U homerovskom kontekstu agathos nije isto što i naša riječ dobro, jer ona se koristila da bi se kazalo da je „dobro“ biti hrabar, pametan itd. Po Makintajeru homerovska upotreba riječi agathos se nimalo podudara sa onim što su skorašnji filozofi smatrali karakterističnim svojstvima moralnih predikata. Tako i imenica arethe, koja se prevodi obično i često kao vrlina, no kod Homera označava čovjeka koji obavlja društveno dodijeljenu funkciju. Arethe kralja leži u sposobnosti komandovanja, ratnika u hrabrosti itd. Čovjek je agathos (dobar) samo ako posjeduje arethe., svoje specifične funkcije. Ovo jasno naznačava po Makintajeru odvojenost riječi agathos i arethe, u homerovskim spjevovima od kasnijih upotreba tih istih riječi.

Makintajer smatra da čitava porodica ovakvih pojmova pretpostavlja određeni tip društvenog poretka, koji karakteriše priznata hijerarhija funkcija.

Grčka filozofska etika se razlikuje od poznije filozofije morala na načine koji odražavaju razliku između grčkog i modernog društva. Pojmovi dužnosti i odgovornosti u modernom smislu javljaju se tek u zametku ili usput; u središtu su pojmovi dobrote, vrline i razboritosti. Uopšteno, grčka etika pita: Šta da činim da bih živio dobro? Moderna etika pita: Šta treba da činim da bih činio ispravno? A ovo pitanje postavlja tako da ispravno djelovanje čini nečim sasvim nezavisnim od dobrog življenja.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com